

DR
TV-Byen
2860 Søborg

København den 26. februar 2004

Ulovlig visning af sponsorlogoer i ”Sport 2003- Herning Messecenter”

På baggrund af DR's interne undersøgelser vedrørende for vidtgående brug af sponsorlogoer blandt andet i udsendelsen ”Sport 2002-Herning Messecenter”, har Radio- og tv-nævnet valgt at følge op på dette års udsendelse ”sport 2003-Herning Messecenter”. Nævnet har derfor anmodet DR om en redegørelse for sponsoring i denne udsendelse, herunder brugen af sponsorlogoer.

DR har sammen med sit høringssvar indsendt et videobånd med programmet ”Sport 2003”.

Programmet er sponsoreret af Team Danmarks sponsorer, som angives ved programmets begyndelse og slutning. De pågældende sponsorer angives ved navn, og er som følger: SAS, Adecco, Zerox, Lån & Spar, TDC, Grundfoss, Continental, PFA og Becel.

Programmet er en sportsrevy, hvor året sportspriser uddeles. Prisoverrækkelsen finder sted på en rund scene, som er beklædt med sponsornavne. Team Danmark er angivet i midten og rundt om, er samtlige Team Danmarks sponsorer angivet.

Det er dagbladene, der står bag de fleste priser, hvorefter uddelingen af hver pris indledes med visningen af det pågældende dagblads logo og derefter en præsentation af prisen. Under uddelingen vises dagbladets logo ligeledes på en skærm i baggrunden.

Herudover kårer Ekstra Bladet og Spillerforeningen i samarbejde årets danske fodboldspiller.

Udover dagbladenes priser har DR i samarbejde med Dansk Tipstjeneste indstiftet en pris for ”Årets mål i superligaen”, hvor serne via odds og sms kan være med til at vælge årets bedste mål i superligaen.

MEDIESEKRETARIATET

VOGNMAGERGADE 10, 1.
1120 KØBENHAVN K
TELEFON 33 18 68 68
FAX 33 18 68 69
rtv@mediesekretariat.dk
www.mediesekretariat.dk

CVR nr. 11 88 46 52

I forbindelse med udsendelsen afholdes en præmiekonkurrence, hvor seerne kan vinde en Honda Accord til 400.000 kr. Bilen bliver præsenteret 6 gange i løbet af programmet. To gange bliver præmien præsenteret af tv-værten, som sidder på bilens køler, og oplyser bilens mærke og pris. Tre gange præsenteres bilen i et redigeret klip i forbindelse med spørgsmålene til konkurrencen.

Udover prisuddelingerne og kåringerne vises forskellige indslag med diverse sportsudøvere, der bliver interviewet på scenen. I et af disse indslag kører verdensmesteren i speedway, Nicky Petersen, og tidligere verdensmester, Ole Olsen, ind i studiet på motorcykler, som er dækket af sponsorlogoer. Herudover bærer Nicky Petersen en skjorte med sponsorlogoer på kraven.

I et tilsvarende indslag kører Le Mans vinder, Tom Kristensen, ind i studiet i sin racerbil, som ligeledes er beklædt med sponsorlogoer.

Et interview med roerne indledes med at musikgruppen Safri Duo benytter roernes båd som tromme. Båden er mærket med sponsorlogoer og roerne bærer ens skjorter med deres sponsors logo trykt på kraven.

Følgende navne bliver krediteret i rulleteksterne: Merlin, Honda, Frexinet og Jydsk Materiel Udlejning.

DR har i brev af 19. januar 2004 oplyst, at Sportens årsrevy "Sport 2003" er et årligt show, som DR arrangerer sammen med en række faste samarbejdspartnere fra idrættens og mediernes verden samt Herning Messecenter.

Stationen oplyser endvidere, at Team Danmark, har været en fast medspiller og samarbejdspartner for DR også i tidligere år. Derudover har DR indgået samarbejde med Danmarks Idrætsforbund, der er en paraplyorganisation for de fleste idrætsforbund i Danmark.

DR forklarer, at samarbejdet mellem DR, Team Danmarks sponsorer, Danmarks Idræts Forbund samt Herning Messecenter består i, at Herning Messecenter afholder omkostningerne til leje af hallen, middag, lys m.m. og, at Herning Messecenter modtager alle entréindtægterne fra showet.

Team Danmarks sponsorer giver tilskud til dækning af en del af omkostningerne ved showet. Danmarks Idræts Forbund er ikke sponsor til showet.

DR tilrettelægger showet med henblik på optagelser og stiller personale, herunder værter til rådighed og transmitterer begivenheden i TV. DR oplyser, at stationen er fuldt redaktionelt ansvarlig for udsendelsen.

Herning Messecenter er krediteret i rulleteksten og Team Danmark sponsorer er krediteret før og efter programmet.

DR oplyser, at programmet har som erklæret mål, at hylde årets største sportsprofiler i året der gik. Det er derfor vigtigt, at DR kan give showet tyngde i forhold til at kunne uddele årets vigtigste sportspriser. Da aviserne i mange år har bygget et godt ry og tradition op omkring deres årlige kåringer, har DR indgået et samarbejde med de dagblade, der har de mest kendte og prestigefyldte priser.

Som en del af aftalen mellem DR og dagbladene indgik, at det klart af programmet skulle fremgå, at det var dagbladenes priser og ikke DR's priser. Derfor indledes hver pris med en præsentation af prisen og de nominerede prismodtagere.

DR forklarer, at "Sport 2003" er et meget populært show, og at showet i år havde et gennemsnit på mere end en million seere. Det har derfor været vigtigt for DR, at komme i tættere kontakt med seerne ved sådanne lejligheder. DR havde derfor i år i samarbejde med Dansk Tipstjeneste indstiftet en pris for "Årets mål i superligaen", hvor seerne via odds og sms har kunnet være med til at vælge årets bedste mål i Superligaen.

DR oplyser endvidere, at stationen i 2003 havde indgået et samarbejde med Spillerforeningen og Ekstra Bladet om en at årets største priser, kåringen af Årets danske fodboldspiller.

DR beklager, at Dansk Tipstjeneste, Ekstra Bladet og Spillerforeningen ikke blev krediteret som sponsorer.

Endelig har DR i de seneste år haft en telefon/sms konkurrence, hvor der udloddes en bil til en seer, der med paratviden i en konkurrence formår at klare sig igennem til showets finale. Hovedpræmien i denne konkurrence er en Honda bil samt delpræmier i form af gavekort på 15.000 kr. til Merlin. DR udtaler, at det vist er helt i overensstemmelse med reglerne om præmiesponsorater. Både Honda og Merlin krediteres således i rulleteksten, sammen med Frexinet og Jydsk Materiel Udlejning.

DR oplyser, at "Sport 2003" ikke herudover havde økonomiske bidragsydere.

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1 og 4, i lov nr. 1052 af 17. december 2002 om radio- og fjernsynsvirksomhed behandlet sagen på sit møde den 26. februar 2004 og skal udtale:

Ifølge § 79 i radio- og fjernsynsloven forstås sponsorering af programmer som enhver form for ydelse af direkte eller indirekte tilskud til finansieringen af fjernsynsprogrammer, fra en fysisk eller juridisk person, der ikke selv udøver virksomhed ved udsendelse eller produktion af fjernsynsprogrammer m.v., med henblik på at fremme den pågældendes navn, mærke (logo), image, aktiviteter eller produkter.

Sponsorerede programmer skal klart kunne identificeres ved, at sponsorens navn eller mærke (logo) er angivet ved programmets begyndelse, slutning eller begge steder. Sådanne angivelser må derimod ikke forekomme i programmet jf. § 80, stk. 1, i radio- og fjernsynsloven.

Overordnet skal Radio- og tv-nævnet bemærke, at der er tale om et show, der arrangeres af DR i samarbejde med flere samarbejdspartnere. Efter DR's beskrivelse udgør showet i Herning og udsendelsen i fjernsynet et samlet hele, som DR har ansvaret for. Der er således ikke tale om fx en sportsbegivenhed, som afholdes af andre uden DR's indflydelse og, som finder sted uanset, om den vises i fjernsynet eller ej. Sport 2003 er netop arrangeret af DR med henblik på at blive vist i fjernsynet, og arrangementet ville sandsynligvis ikke finde sted for blot at underholde publikum i Herning Messecenter. DR har derfor indflydelse på showet og ved indtægten, hvad showet kommer til at indeholde. Udgangspunktet er derfor, at showets sponsorer også er udsendelsens sponsorer.

Team Danmarks sponsorer giver tilskud til dækning af en del af omkostningerne ved showet, hvorefter angivelsen af Team Danmarks sponsorer i begyndelsen og slutning af programmet er i overensstemmelse med § 80, stk.1, 1. pkt., i radio- og fjernsynsloven. Sådanne angivelser må dog ikke forekomme i programmet, hvorefter angivelsen af Team Danmarks sponsorer på scenen er i strid med § 80, stk.1, 2. pkt., i radio- og fjernsynsloven.

DR angav i sin interne opstramning af sin sponsorpraksis, at anbringelserne af logoer for Shell på scenegulvet i sidste års program "Sport 2002", var alt for vidtgående, og at dette ikke ville gentage sig. Radio- og tv-nævnet finder det derfor kritisabelt, at samme form for sponsorering forekommer i dette års show.

Angående "Årets mål i superligaen" og kåringen af årets danske fodboldspiller burde Dansk Tipstjeneste, Ekstra Bladet og Spillerforeningen i henhold til radio- og fjernsynslovens § 80, stk. 1, 1. pkt., have været krediteret. DR er opmærksom herpå og beklager fejlen, hvorefter Radio- og tv-nævnet ikke foretager sig yderligere i denne henseende.

Radio- og tv-nævnet skal dog gøre opmærksom på, at DR's oplysning i hørings svaret om, at Herning Messecenter er krediteret, ikke er korrekt. Herning Messecenter burde have været krediteret i henhold til lovens § 80, stk. 1, 1. pkt. Den manglende kreditering udgør således en overtrædelse af loven.

Hvad angår afholdelsen af præmiekonkurrencen, oplyser DR, at Honda er sponsor for bilen. Som det fremgår af § 28, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 194 af 20. marts 2003 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, må visning og omtale af præmierne ikke gå ud over den information, som med rimelighed er påkrævet for at gennemføre konkurrencen. Denne proportionalitetsvurdering fortolker nævnet

forholdsvis snævert. Det er ikke ønskeligt, at præsentationen ledsages af en detaljeret forherligende omtale, herunder en kvalitativ vurdering af det enkelte produkt, ligesom det ikke er nødvendigt, at kameraet eksponerer produktet meget længe og på meget tæt hold. Dette betyder ikke, at Nævnet ikke anerkender sponsoreres legitime og forståelige ønske om, at deres produkter i forbindelse med udlodningen bliver vist udover den i øvrigt pligtige sponsorkreditering før og/eller efter programmet.

Det er Radio- og tv-nævnets opfattelse, at 6 præsentationer, 2 gange hvor tv-værten sidder på bilen, samt 3 redigerede klip, er i overkanten af hvad, der er påkrævet for at gennemføre konkurrencen. Det er samlet Radio- og tv-nævnets opfattelse, at reklamebekendtgørelsens § 28, stk. 2, bliver overtrådt.

Som angivet i beskrivelsen ovenfor bliver diverse sportsudøvere interviewet under showet. Mange af sportsudøverne bærer skjorter, hvorpå deres sponsoreres navne er skrevet på kraven. I samme forbindelse vises deres udstyr, hvorpå der er påklippet flere sponsornavne. Disse firmaer sponsorerer sportsudøverne og ikke selve programmet. Angivelserne af disse sponsorlogoer er derfor ikke omfattet af reklamebekendtgørelsens regler herom.

Ifølge lovens § 72 skal reklamer klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1.

Tv-reklamer der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame.

Ifølge direktiv 89/552 EØF, artikel 1 d, er definitionen på skjult reklame:

”mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklame-øjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling.”

Det er Radio- og tv-nævnets opfattelse, ud fra en samlet vurdering, at sponsorlogoerne, der er angivet på sportsudøvernes tøj og udstyr, er fremhævet på en sådan måde, at der er tale om overtrædelse af lovens bestemmelser om skjult reklame. Som eksempler kan nævnes, at roernes båd med logoer på bliver brugt som tromme af musikerne Safri Duo, at speedway-kørernes motorcykler har påklippet adskillige logoer ligesom den racerbil, der køres ind, samt at sportsudøverne har logoer på deres skjorter. De enkelte tilfælde ville muligvis ikke i sig selv udgøre en

overtrædelse af loven, men Nævnet har valgt at lægge vægt på udsendelsens samlede indtryk af at være et kommercielt show.

Selvom DR ikke modtager vederlag for denne eksponering, må stationen være opmærksom på, at der i forbindelse med et show med mere end 1 mio. seere, vil være en stor kommerciel interesse for sponsorerne for at få eksponeret deres navn og produkter.

Ud fra DR's høringssvar er formålet med udsendelsen at hylde årets sportsprofiler. Fokus bør derfor være på sporten og ikke på den store kommercielle værdi de mange sponornavne og logoer, der vises i udsendelsen, har for sponsorerne. Det er Radio- og tv-nævnets vurdering, at det store antal af sponsorlogoer, der optræder i showet, efterlader seerne med en fornemmelse af, at der er tale om et kommercielt show og ikke et af DR tilrettelagt og styret underholdningsprogram. Ud fra en helhedsvurdering finder Radio- og tv-nævnet derfor, at der er sket en overtrædelse af reglerne om skjult reklame efter radio- og fjernsynslovens § 72.

For så vidt angår uddelingen af dagbladenes priser finder Radio- og tv-nævnet endeligt, at der er tale om skjult reklame. Nævnet finder, at der er sket en fremhævelse af dagbladene logoer i forbindelse med uddelingen af priserne. Den pågældende avis' logo vises på skærmen før prisen uddeles, præsenteres mundtlig og vises på en skærm i baggrunden under uddelingen. Fremhævelsen er tilsigtet fra DR's side, idet DR i sit høringssvar oplyser, at DR har indgået en aftale med dagbladene om, at det klart skulle fremgå af programmet, at det var dagbladene priser og ikke DR's priser, hvorefter det er nærliggende, at DR bevidst har forsøgt at fremhæve dagbladene logoer for at opfylde denne aftale. Fremhævelsen kan anses for tilsigtet af DR i reklame-øjemed og vil efter Nævnets opfattelse kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse på trods af, at DR ikke modtager direkte vederlag for visningen, idet DR bør være klar over, og dermed ansvarlig for den store kommercielle værdi, eksponeringen af logoerne i fjernsynet har for dagbladene. Radio- og tv-nævnet finder derfor, at der er sket en overtrædelse af reglerne om skjult reklame.

På baggrund af ovenstående træffer Radio- og tv-nævnet afgørelse om, at "Sport 2003" udsendelsen indeholder skjult reklame i strid med § 72 i radio- og fjernsynsloven, samt at reglerne om visning af sponsorlogoer i henhold til § 80, stk.1, og reglerne om præmiekonkurrencer i henhold til reklamebekendtgørelsen er overtrådt.

H. H. Brydensholt
fg. formand

/ Christina Sigvardt
nævnsekretær